

3. TC: ČLOVEK A KOMUNIKÁCIA

Zapísaná myšlienka sa uchovala – písmo

Na začiatku vývoja človek nevedel hovoriť, využíval rôzne gestá, posunky, zvuky, výkriky. Neskôr vznikla **reč, jazyk**. Na svete existuje okolo **5600 jazykov**. Svetovým jazykom v stredoveku bola **latinčina, dnes angličtina**.

Ludia žili tam, kde bola úrodná pôda – **údolia riek**.

Svoju úrodu si potrebovali zapísať, a tak vzniklo **písmo**. Zapisovali si:

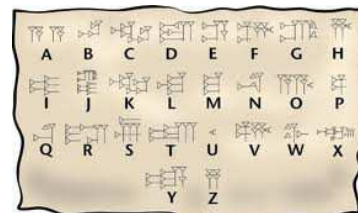
- kedy treba siať a žať
- koľko sa urodilo
- kedy bolo sucho a záplavy
- neskôr rôzne príbehy zo života a zákony.

Písmo – súbor písmen alebo znakov, ktorý slúži na grafické znázornenie jazyka.

Druhy písma:

1. klinové písmo

- vynašli **Sumeri**, ktorí žili v Mezopotámii medzi riekami **Eufrat a Tigris**
- vzniklo pred 5500 rokmi
- písalo sa na **hlinené doštičky**, pálili sa v peci
- **Epos o Gilgamešovi** – najstaršia povest' napísaná klinovým písmom

2. Hieroglyfy

- vytvorili **Egyptania** (Níl)
- obrázkové písmo
- písanie na **papyrus**

a	osp	i	lev
b	neha	m	sova
ch, z	jesero	n	voda Nílu
d	ruka	o	trojhláka
f	smije rúkatá	p	rohool
g	švniec	q	kopec
h	přístěti	r	osvětená dísta
h	svinné lano	s, z	dveřní zátočka
i	list rákouu	s, c	slotená láčka
j, z	kobra	t	bochník chleba
k	koť	tj, ch	ohlávka
kh	síto	ou, w	kuře
kh	kravské břicho	y	dva listy rákouu

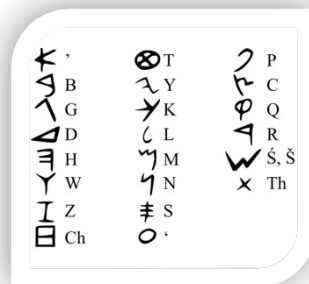
3. Hláskové – abecedné písmo

- **Feničania** prišli na to, že najjednoduchšie je vytvoriť **1 znak** pre každý zvuk ľudskej reči – **hláska**.
- Z hláskového písma Gréci a Rimania vytvorili **latinku**.
- **Abeceda** – sada písmen

4. Prvé písmo u nás – hlaholika

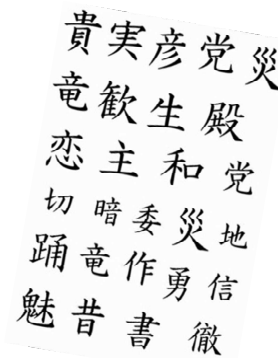
- v roku **863** prišli na **Veľkú Moravu Konštantín a Metod**
- vytvorili pre našich predkov hláskové písmo – **hlaholiku**
- neskôr **cyrilika = azbuka**

5. Čínske písmo

- Vynájdene asi pred 4000 rokmi, písali už aj na **hodváb a papier**
- písmo je veľmi zložité a má až okolo **70tis znakov**
Toto písmo používajú Číňania dodnes,
na prečítanie novín potrebujete vedieť aspoň 2000 znakov!!

子	丑	寅	卯	辰	巳
Krysa	Buvol	Tygr	Zajac	Drak	Had
午	未	申	酉	戌	亥
Kúň	Koza	Opice	Kohout	Pes	Vepř

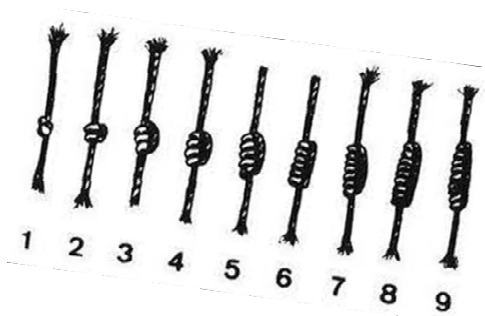

ZAÚJÍMAVOSTI:

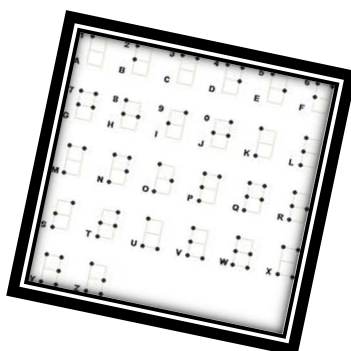
- Písať vedelo v minulosti len málo ľudí, preto boli vážení a uznávaní.
- Často sa stávalo, že sám panovník nevedel písať, a preto využíval služby **pisárov**.

Zaujímavé písma:

- Inkovia v Južnej Amerike používali uzlové písmo – **kipu**.

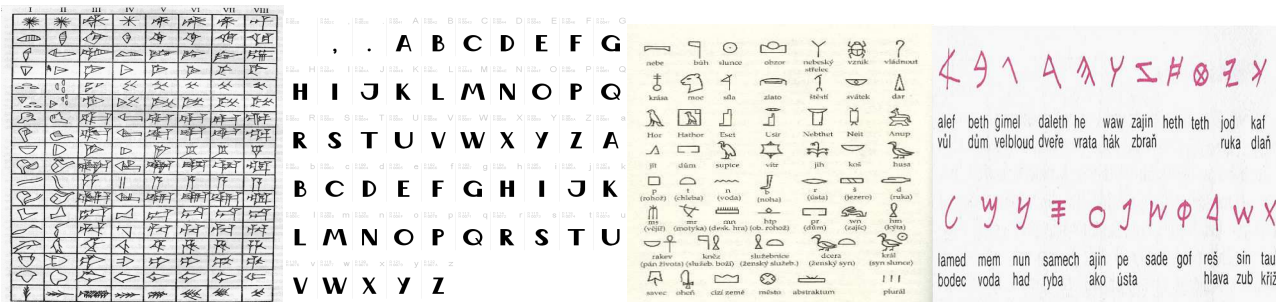

- Nevidiaci používajú **Braillovo písmo**, ktoré je čitateľné hmatom

ZAPÍSANÁ MYŠLIENKA SA UCHOVALA

1. **Prečo vzniklo písmo?** Vyber správnu možnosť.
 - a.) Ľudia si zapisovali informácie
 - b.) Ľudia si zapisovali zákony
 - c.) Ľudia si zapisovali recepty
 - d.) Ľudia si písali sms
 - e.) Ľudia si písali predstavy a príbehy
2. **Prirad' typ písma k obrázku** (klinové, hieroglyfy, hlaholika, latinka)

3. **Kto vedel písať v minulosti?**
4. **Skús napísať svoje meno pomocou hlaholiky**

Úloha: Vypracuj si poznámky do zošita, nauč sa nové učivo, vypracuj pracovný list.

Odfot' mi vypracované úlohy a pošli na: bronislava.uhnaikova@gmail.com